

Grupy mieszane wiekowo w przedszkolu

Autor: Paulina Murawka

Data: 10.03.2025r.

W przedszkolach można spotkać dwa rodzaje tworzenia grup wiekowych. Są to grupy jednorocznikowe oraz mieszane, czyli takie do których uczęszczają dzieci w różnym wieku, w przedziale 3-6 lat. Pierwszy klucz dzielenia dzieci w przedszkolu często nie budzi naszych wątpliwości, gdyż jesteśmy do niego przyzwyczajeni. Towarzyszy nam już od wieku. Drugi rozbudza w rodzicach uczucie niepewności o dobro dziecka. Czy obawy w tym temacie są podstawne?

Podczas omawiania zasad łączenia grup przedszkolnych należy odnieść się do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r., w sprawie ramowych statutów publicznych przedszkoli oraz szkół. Dokument ten reguluje tworzenie warunków, pod kątem organizacyjnym, które zapewnią każdemu wychowankowi placówki bezpieczny pobyt w przedszkolu. Reguluje on również zasady, które określają łączenie grup wiekowych dzieci. Działanie to jest prowadzone przez dyrektora placówki oświatowej.

Wewnętrznym dokumentem określającym wiekowo grupy przedszkolne jest Arkusz organizacji pracy. Stwierdza on szczegółową organizację nauczania, wychowania i opieki na dany rok szkolny. Dotyczy to również grup wiekowych w placówce.

Ważną wytyczną dotyczącą tworzenia grup mieszanych jest zbliżony wiek dzieci.

W naszej placówce najczęściej powstają grupy 3-4 latków oraz 5-6 latków. Dążymy do tego, aby różnice wiekowe między dziećmi były zauważalne, jednak nie utrudniały i zaburzały ich funkcjonowania podczas pobytu w placówce. Oznacza to, iż staramy się, aby każda grupa wiekowa mogła rozwijać się zgodnie ze swoim profilem.

Jak widzimy tworzenie grup wiekowych jest czymś płynnym i dąży do dostosowania do potrzeb placówki, ale również dzieci. Skąd w związku z tym lęk dotyczący grup wiekowo mieszanych? Najprawdopodobniej wiąże się to z naszym przyzwyczajeniem do systemu edukacyjnego, który panuje w Polsce od XIX wieku. Chodzi o system pruski, który

został zapoczątkowany przez Fryderyka Wilhelma III na fali industrializacji. Miał on duży wpływ na polską edukację. To jego wpływ widać w:

- obowiązkowej nauce dla dzieci w wieku szkolnym, co stanowi podstawy społeczeństwa za sprawą rozwoju wiedzy, umiejętności i wartości moralnych;
- standaryzacji programu nauczania, który wprowadził spójność w nauczanych treściach na terenie całego kraju;
- hierarchii nauczania dzielącej dzieci na klasy i poziomy nauczania pod kątem wieku.

Wymienione elementy są istotne w edukacji, jednak obecne systemy nauczania oraz badania naukowe wskazują, iż powinniśmy je dostosować i rozwinąć do obecnych możliwości i kształtować świadomą edukację.

Skoncentrujmy się na grupach jednorocznikowych. Dlaczego obrano taki system budowania grup/ klas? Pomijając kwestie ideologiczne systemu pruskiego wierzono, iż dzieci rozwijają się w tym samym tempie. Rozwój psychologii wskazał nam, iż rozwój człowieka nie mija w sposób jednorodny. Oznacza to, iż uczymy się w różnym tempie, w różny sposób oraz w interakcji z różnymi osobami. W ostatnim należy podkreślić, iż bierzemy także pod uwagę zróżnicowany wiek osób, z którymi wchodzimy w interakcję.

Możemy wyciągnąć wniosek, iż obecnie panujący system edukacji jest przestarzały, ponieważ cele, które zakłada w podejściu do człowieka jako jednostki uczącej się nie są już aktualne. Świadome oddziaływanie na stworzonym trzonie edukacji może pozytywnie wpłynąć na rozwój edukacji, a co za tym idzie na rozwój człowieka. Musimy jednak podjąć rozważanie na temat tego, jakiego człowieka chcemy dzisiaj ukształtować?

ZALECENIE RADY z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Tekst mający znaczenie dla EOG) (2018/C 189/01) określa umiejętność uczestniczenia w życiu społeczeństwa i skuteczne radzenie sobie ze zmianami na rynku pracy jako kompetencje kluczowe. Są to kompetencje, które rozwija się całe życie rozpoczynając od wczesnego dzieciństwa. Każda z nich przyczynia się do udanego życia w społeczeństwie. Mówiąc o edukacji i człowieku przyszłości mówi się o kompetencjach 4K. Chodzi o komunikację, kooperację, krytyczne myślenie i kreatywność. Wymienione umiejętności, które mają być wykorzystywane w codziennym życiu, łatwiej zdobyć w bardziej naturalnym środowisku. W przedszkolu takim środowiskiem jest grupa mieszana. Nigdzie, poza placówkami z grupami jednorocznikowymi, nie funkcjonują ze sobą ludzie w jednej kategorii wiekowej.

W związku z powyższym przejdźmy do plusów wynikających dla dzieci z funkcjonowania grup mieszanych w przedszkolach:

- rywalizacja jest zastąpiona współpracą- dzieci są w różnym wieku, dzięki czemu częściej wybierają współpracę: dzieci starsze wspierają młodszych, którzy naśladowują swoich kolegów;
- dzieci uczą się akceptacji- w związku z różnymi umiejętnościami łatwiej jest zrozumieć, że ktoś może czegoś nie potrafić;
- przedszkolaki szybciej aklimatyzują się- dzieci młodsze dostrzegają poczucie bezpieczeństwa pojawiające się u starszych dzieci, co udziela im się;
- przoduje nauka od siebie nawzajem- dzieci przekazują sobie wiedzę, uczą się wyrażać swoje pomysły oraz emocje. Dzieci starsze mają możliwość przekazać swoją wiedzę, co wymaga większego wysiłku umysłowego, a dzieci młodsze szybciej rozwijają się intelektualnie oraz sprawniej rozwija się ich samodzielność.
- rozwijana jest empatia- dzieci starsze uczą się wyrozumiałości wobec młodszych i poznają sposoby na wspieranie innych osób, a młodsze dzieci uczą się przyjmować takie wsparcie;
- dzieci uczą się pracy w grupie/ zespole- tą umiejętność dzieci zdobywają wspierając siebie nawzajem i szukając pomocy w różnych źródłach;
- wspólne zabawy oznaczają naturalne uczenie się- zapewnia to wzrost chęci do poznawania świata w przyjazny i szybki sposób;
- panuje naturalne środowisko życia- w życiu codziennym nie spotkamy grup, w których ludzie są w jednym wieku, a społeczeństwo jest przecież wiekowo zróżnicowane;
- konflikty są łatwiej rozwiązywane- dzieci posiadają różne poziomy kompetencji
w zakresie rozwiązywania konfliktów, dzięki czemu mają możliwość wypróbowania różnych strategii;
- pojawia się nauka przez doświadczenie- dzieci szybciej wyciągają wnioski z obserwacji, dzięki czemu szybciej uczą się, np. *ktoś dla mnie był wyrozumiały to ja będę dla kogoś.*

Z programu wychowania, który obowiązuje w naszej placówce wynika, iż w „Parasolce” postrzegamy dziecko jako odrębną jednostkę, człowieka świadomego własnych potrzeb. Zapewniając różnorodne środowisko funkcjonowania, polegające na grupach mieszanych, chcemy aby dzieci miały możliwość szerokiego wykorzystania swoich umiejętności oraz poznania ich. Chodzi o świadome wykorzystanie odkrytych talentów na własną korzyść, ale również dla dobra społeczeństwa. Efektem takich działań są dorośli, którzy posiadają ugruntowane poczucie własnej wartości i asertywne

nastawienie do środowiska. Teoretycznym założeniem jest przygotowanie do uczenia się przez całe życie. Jednocześnie dbając o indywidualne potrzeby oraz te wynikające z wieku dostosowujemy metody i sposoby oddziaływań do możliwości rozwojowych. Dlaczego chcemy osiągnąć swoje założenia wykorzystując grupy mieszane wiekowo? Bo jest to naturalne, ponieważ bazuje na naturalnym środowisku funkcjonowania. Czy w związku z tym uczucie niepewności, które pojawia się w temacie grup mieszanych wiekowo jest słuszne? Niepewność często nam towarzyszy- tym razem musimy zaufać dzieciom i dać im szansę na naturalny rozwój.